

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola Prodigi Euangelici

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigi Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

2. Deus nobis præmia, & pœnas proposuit.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

ca, magistratus, honores, probis bonisque seruentur. Romani sane perspicacissimi & omnium fere nationum prudentissimi, omnis generis habuerunt taliones. Flagra mancipiis refractariis, fustes, & secures, ad supplicia incorrigibilium; proscriptiones ad poenas aliorum. Sic & premia præclarorum facinorum: si miles quis fortiter primus inualisset aggerē, aut hostem depulisset decerptis ex cæpo herbis coronabatur, cum inscriptione *hoc valli insigne recepti*. Si quis commilitonem ac ciuem Romanum captum asseruisset, coronabatur *ciuica*, cum hoc epigrammate, *seruatigratia tuis*. Si quis sine sanguine leue aliquod composuisset bellum, honorabatur *Ouatione*. Si magni strati essent exercitus, eorum qui nunquam sub Romanis fuerant, cum pleno introducebantur triumpho, Dictaturæ, Consulatus, Tribunitiæ aliæque dignitates, bene rem gerentibus nunquam defuerunt. Pecuniæ etiam subministratæ sunt belli Ducibus, qui post negotia fideliter administrata, nihil præter sagum zonamque haberent: vt scilicet inde viuerent, honeste sepelirentur, dotarent filias; gregario etiam militi noualia assignabantur, & agri: vnde & prouerbium *donauirude*. Nouerant prudentissimi Romani socordiam nostram in bonum, & lucri cupiditatem amorem virtutis longe præcellere: nouerant quam pauci suis militent stipendiis, voluntarij seu *volones*, mercenarij omnes ac stipendiarij, merentes ære. Sic etiam pauci Heroicis virtutibus gratis operam dant; sed omnes pene salaria ac mercedes respectant.

I I.

Deus nobis premia & poenas proposuit.

Sic etiam Deus noster optime cognoscens creaturarum suarum propensionem, *Ipse cognouit signum nostrum*, se nobis nimia benignitate accommodans, semper pacta nobiscum iniit: premia remunerationesque pollicens amplissimas, si vitam ex virtute degeremus; supplicia etiam comminans, si detrectaremus obediētiam. *Disite in isto quoniam bene*, dicit apud *Isaiam*.

P. Esaiam:

Genes. 4.

Esaiam : & notanter ipse duo hæc Caino proposuit, cum Abeli fratri suo machinaretur mortē. *Nonne si egeris bene, recipies si autē male, statim in foribus tuum aderit? Vel iuxta versionem Chaldaicam, Si non bene egeris, in diem iudicij peccatum tuum servatum est, in quas foribus est, ut ulciscatur de te.*

Deut. 28.

Nec dictu nec creditu facile, quanta bona in Deuteronomio legem servantibus promissa sint; & contra quanta mala refractariis. Percurrit ibi qui habet otium. In noua lege Christus Iesus nihil nisi de paradiso, de regno cęlesti, bonorum præmiis, nihil nisi de inferno, & inextinguibili igni, malorum pœnis, inculcat; ut curramus ad bonum & declinemus à malo. Nec vana sunt terriculamenta, promissa ac minæ Dei; nequam: semper vel cito vel tarde implentur. Mercenarii ipsi abundant panibus & bonis, & prægustum quasi accipiunt retributionis venturæ; desertores, vnoctet Prodigus, fame torquentur. *Ego autem hic fame torco.*

Prov. 15.

Si nonnunquam pane materiali ac visibili careant, & fame, inedia, omnium rerum inopia affliguntur; pascuntur tamen intus nescio qua suavitate, insensibiliter insensibili, aut insensibiliter sensibili. *Videmus eorum cruces, non videmus unctiones,* inquit S. Bernardus. Epulantur intus in tranquillitate conscientię, quæ omnibus gratior est mundi epulis. *Secura mens quasi iuge conuiuium.* Dulcissima fouentur exultatione, quæ ex pace & reconciliatione, cum Deo proficiscitur, dum se in gratiæ statu sentiunt: Nemo hic mihi fabulosas solis mensas ingerat; quas in Æthiopia fabulantur. Non Regis Afluere conuiuia, non fictum nectar, non mentitam ambrosiam. Antiquæ falforum Deorum idololatriæ; ne ipsum quidem cęli manna, quo quadraginta annis in deserto Israelitę cibati sunt. Omnia enim hæc (& quicquid corporale

Pomp. Mela
lib. 3. de situ
orbis cap. 10.

Apud Va.

tabl. annot.

8. in cap. 4.

Genes.

que nostrum tranquillare potest quam sensus iste ac fiducia gratiæ. *Nonne si bene egeris, recipies? aut, ut alij vertunt, Nonne si bene egeris, attolles? subaudi vultum, id est, nonne incedes recto vultu, viuesq; in gaudio & latissat*

ait

ait Dominus Caino. Si enim contrariæ contrariorum
sunt causæ, si vita mala animam ineffabili torquet &
melancolia, nonne contra & vita bona animam in-
credibili gaudio perfundet? Quis ignorat peccatricē
animam quasi perpetuo pendere ex ciuce, perpetua
quasi rota volutari. *Tuta scelera esse ac securā non pos-*

*Senec. Ep. 2.
lib. 16.*

sunt, infixā nobis eius rei auersatio est quam natura dam-
navit, inquit Seneca. Peccata pœna eximi possunt, te-
cora esse non possunt. Displacitiam singularem in
nobis excitant, quæ natura sua damnauit sententia.
Tribulatio & angustia in omnem animam hominis ope-
rantis malum, dicit Apostolus Paulus. Quid? pecca-
tum conceptum solum, ac deliberatum, antequam
mandetur executioni, torquet authorem, Quisquis
malus est male secum est, inquit S. Augustinus. Cain
nonne demisso tristitque ambulauit vultu, ex quo fra-
tis cœpit necem moliri. Cur concidit facies tua, dixit ei
Dominus: quid deiecta rugataque incedis fronte? Pal-
lent scelerati, & mortuus sedet in vultu color: mors ob
oculos semper, nihil ex ipsis nisi suspiria audias, nihil
ex vultu boni colligas. In bonorum autem facie om-
nis serenitas, in oculis omnis hilaritas, omnis casti-
monia, nihil ex sermonibus aduertes nisi bonam fi-
duciam. Rectis corde letitia: & Sapiens, Leti cordis os flo-
rescit.

*Rom. 2.
Vide Chryf.
epist. 7. ad
Olympiadē.
D. August.
in Psal. 36.*

Quidam olim interrogatus, quid tutam ac durabi-
lem maxime præstaret lætitiā; sapienter vereque re-
spondit, *Conscientia pura. & spes bona.*

*Anto. serm.
de puro cor-
de.*

In homine bona conscientia lætitia paradisa est, inquit
S. Augustinus. Necius Spiritū sanctum, cui conscien-
tiæ nostræ illustratio & purgatio tribuitur, ideo inter
cetera sæpe in Euangelio vocatum paraclitum, id est,
consolatore, quia nos iustificans, huius tranquillitatis
nostræ, de qua loquimur, author est. Veniamus
ad experientiam. Inspicite pectora sinumque vestrum.
Per fidem vestram, ante Natiuitatem vel Pascha, cum
necdum sacramentali confessione reconciliati, redi-
distis cum Deo in gratiam, nōne cordis sensistis mo-
lestiam, angustias, tristes abiectique quasi inter lapi-
des

*D. August.
supra Gene-
sim.*

des contusi molares. Cōtra vero lucente Paschate, aut Natiuitate, expletis boni Catholici officiis, nonne hilarescere & amaranari sentitis corda, & (vt ita dicas) alata & expedita ad omne opus. Credo sic esse, & a me coniecturam facio: homines enim omnes sumus transactis vero diebus illis, de me hoc humiliter dico quādo in peccato sum, nullū mihi solidum gaudium, & sæpe quādo me sentio afflictum, dispello tristitiam per confessionem, & purgationem conscientie. Et reuera quomodo potest gaudere anima, à qua Deus abest; aut tritari cui Deus præsens est. *Deus in medio ius non commouebitur.* Et sicut vbi erant filij Israel, densissimis & palpabilibus tenebris durantibus, quæ totam tegebant Ægyptum, lux erat: sic etiam in conscientia, quam Deus implet, solatium est & auxilium Dei. Quæ Deo vacua est, sedet in tenebris desolata. Tenebræ priuatio luminis sunt, & absentia Solis: tristitia subtractio Diuinæ gratiæ. Redeunte Sole, & auratum spatigente capillum, cum semicirculum apud Antipodas decurrit, dies reuertitur: sic etiam Deus, cum per gratiam suam nos reuinit, statim gaudium nostrum reuertitur, gaudium beatorum, lætitiæ proximum. De quo dictum opinor latroni in cruce penitenti, *hodie mecum eris in paradiso*, id est, in quiete conscientie, quæ lætitiā causat omni gaudio, omnibus deliciis, etiam inter media tormenta, superiorem; quasi præludium quoddam gaudij futuri.

D. Augustinus de catechumenis.] *Tu qui veram requiem, quæ post hanc vitam Christianis promittitur, quaeris, inter amarissimas huius vitæ molestias degustabis, inmundiusq; ex bona conscientia inter arumnas lataberis, quam ex mala, inter delicias.*

O magnum gaudium! ô præmium grande! quo inuitemur ad bonum. O grauem, ô horribilem crucem, qua torquentur peccatores, quorum inquietudo ac conscientie vermis * infernus est huius vitæ!

* Vide Macrobius lib. 1. in somniū Scipionis c. 10.

D. Augustinus lib. confes.] *Iussisti, iussisti Domine, & ita est, vt omnis inordinatus animus sibi metipso sit pœna.*

Iob 7.] *Factus sum mihi metipso grauis: cur non tollis peccatum meum.*

Dicat aliquis: magnæ virtutis præmium quies conscientiæ, & gaudium ex Diuina gratia & beneuolentia procedens, quo ad bonum alliciamur: sed quis me faciet de Dei gratia securum *Nescit homo utrum amove, an odio dignus sit: sed omnia in futurum seruantur incerta.* Eccles 9.

Tum primum aperientur libri rationum, scientiæ Diuinæ & conscientiæ humanæ, illuc vsque signati ac legati. Et illa incertitudo partim ex nostris, partim ex alienis, quibus participamus, exoritur peccatis. *Delicta quis intelligit? ab oculis meis munda me Domine, & ab alienis parce seruo tuo.* Psal. 118.

Partim etiam ex ignorantia iuris & legum, & casus conscientiæ. Tertio, quia bona nostra interspersis malis sæpe vitiata & adulterata sunt, vt malis, intentionibus, aut duabus intentionibus bonis, sed male ordinatis, præcurrente illa quæ sequi debebat, sequente illa quæ debebat præcedere. *Vide orbis terrorem.*

Petr. Chrysol. serm.] *Multa sunt quæ de iudicio Dei, homines ignorant, quia fortasse quæ vos laudatis, ille reprehendit, & quæ vos reprehenditis ille laudabit* [Agathon Abbas, *Alia Dei, alia hominum iudicia, inquit.*

D. Gregor. lib. 24. moral. cap. 18. in 33. c. Iob.] *Nec hoc quidem sine aliquo reatu nostro est, quod laudabiliter gessimus, si remota pietate iudicetur.*

Idem vlt. moral. in fine.] *Ad mala nostra sunt pure mala, sed bona nostra non sunt pure bona.*

Idem lib. 29. moral.] *Vnde ante oculos Iudicis quis placere suspicatur, inde sæpe obruitur.*

D. Bernard. serm. 55. in Cant.] *Verendum valde, cum ad hoc ventum fuerit, ne in tam subtili examine, multa nostra iustitia (vt putantur peccata adpareant.*

Boetius.] *Hoc quod tu iustissimum & æquissimum putas, omnia scienti prouidentia diuersum videtur.*

Anonymus.] *Difficet imprudens, unde placere putat.*
Isaia 64.] *Vniuersa iustitia nostra, quasi pannus menstruata.*

Iob. 9.] *Si lotus fuero quasi aquis niuium, & fulserit velut mundissima manus mea, tamen sordibus intingit me.*

Prou. 14.] *Est via qua videtur homini iusta, & confusissima eius deducunt ad interitum.*

Partim etiam, quia accepto pœnitentię Sacramento, nos aliquando non iustificari accidit: nō equidem Sacramenti infirmitate, aut absolutionis defectu; sed propter obicem quem posuimus, non habentes attritionem saltem, aut non præexaminate satis conscientia, nec recogitat satis peccatis, ut ea debite confitemur: aut simili aliqua ex causa. *Agentia enim non operantur, nisi in patiente dispositio* Caleat ignis, luceat Sol quantum potest, nihilominus nec ille te calefaciet, nec hic illuminabit, si in tuo assideas cubiculo, interiectis obstaculis, clausisque fenestris, ignem Solemque abarceas. Sic S Petri & Ecclesię clauces, sint, ut vera sunt, efficacissima; nihil tamē efficiet in anima, si ex tua parte hæc aut similia ponas obstacula, Iuro aut lapillis obturans feram, ne clauem admittat.

Quæ ratio, quod medium igitur ut ad hanc tranquillitatem conscientia & gratia fiduciam perueniatur? Respondeo. Verum esse manifestam certitudinem de gratia ordinarie in nobis non inueniri, sine Dei reuelatione. Cōiecturas tamen probabiles, & moralem certitudinem posse haberi, fundatam in eo quod quis fecerit quæ facere potuit, fundatam in communi Theologorum axiomate, *faciens quod in se est, Deus non denegat gratiam*: fundatam in Sacramentorum supplemento, fundatam in interno conscientia nostræ dictamine. Quando enim de conscientia tranquillitate loquimur, non excludimus spem & formidinem: durante enim hac vita, *spemq; metumq; inter*, consistendum est. Sed ut spem præponderare faciamus timori; unde tantum surgit gaudium onium, ut affirmare audeam, quasi initium quoddam & prægustum principalis præmij à Deo concedi, differentis solutionem reliquam, in magnum illum extremi iudicij diem, Siccine igitur est paruulus ad virtutem stimu-
lus

Virg. Æn.

lus, in mundo habere paradifum? Vbi contra flagitiofi in terreftri inferno iacent demerfi, vique ad zouam.

I II.

Virum fufficiat ad falutem æternam, propter præmium confequendum bene viuere.

Virgit hinc quæftio facis difficilis, vtilis tamen paucifque nota. Quomodo Deo propter Deum pure ac gratis feruendū fit. Vel vtrum fufficiat feruire Deo propter fpem aliquam retributionis. Præftabit vtramque prius audire partem, antequam refoluamus.

Videri itaque poffet prima facie, licere aliquam retributionem intendere. Primo quia omnes Philofophi, imo & Prophetæ, volentes à malo retrahere homines & deducere ad virtutem, diuitias, prosperitatē, ac bonorum præmia proponunt. *Non priuabit Deus bonis eos qui ambulant in innocentia.* Semper gloria virtutem fequitur, ficut vmbra corpus in Sole ambulantis, & Echo vocem loquentis in conualle. *Ad gloriam virtutis via peruenitur,* dicit Plautus: *Gloria, recte fa-* Pfal. 113. Cic. 3. Tuf.

florum plerumq; comes eſt, dicit Cicero. Semper voluptas interna & fincera, bonam recreat confcientiam agentis bene, ficut ferenus dies, ac Sol feftiuus, & æftiuus exhilarat corpus. Mala vero confcientia, quaſi tempeſtas hiberna, grandine & turbine poſſeſſorem affigit. Toties autem æternam proponunt gloriam, manſionum diuerſitatem, varietatem coronarum, & laureolarum, Virginum, Doctorem, Martyrum. *In domo patris mei manſiones multa ſunt.*

1 Cor. 15.] *Stella à ſtella differt in claritate, i. Electus ab electo differt.*

Daniel 12.] *Qui ad iuſtitiam erudiunt multos quaſi ſtella in perpetuas æternitates.*

Pfal. 18.] *In cuſtodiendis illis (iudiciis Domini) retributio multa.*

Mag. Sent. lib. 4. diſt. 49 §. A.] *Ipsa contemplandi (Dei) differentia diuerſas manſionum vocatur.*

Quidnam in eadem aula non omnes in pari honore